HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

24 ianuarie 2008 *

În cauza C-257/06,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Corte suprema di cassazione (Italia), prin Decizia din 12 iulie 2005, primită de Curte la 13 iunie 2006, în procedura

Roby Profumi Srl

împotriva

Comune di Parma,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii J. Makarczyk (raportor), P. Kūris, J.-C. Bonichot și doamna C. Toader, judecători,

* Limba de procedură: italiana.

avocat general: domnul J. Mazák,
grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 24 mai 2007,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Roby Profumi Srl, de M. Pozzi, avvocato;

— pentru guvernul belgian, de doamna L. Van den Broeck, în calitate de agent;

— pentru guvernul francez, de doamna R. Loosli-Surrans, în calitate de agent;

— pentru guvernul italian, de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de domnul G. Albenzio, avvocato dello Stato;

— pentru guvernul polonez, de doamna E. Ośniecką-Tamecką, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul A. Caeiros și de doamna D. Recchia, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 28 CE și a articolului 7 din Directiva 76/768/CEE a Consiliului din 27 iulie 1976 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la produsele cosmetice (JO L 262, p. 169, Ediție specială, 13/vol. 3, p. 101), astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/35/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 (JO L 151, p. 32, Ediție specială, 13/vol. 11, p. 237, denumită în continuare „Directiva 76/768").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între societatea Roby Profumi Srl (denumită în continuare „Roby Profumi"), pe de o parte, și Comune di Parma, pe de altă parte, cu privire la confirmarea de către primarul acestei localități a sancțiunilor aplicate societății Roby Profumi ca urmare a nerespectării dispozițiilor naționale privind produsele cosmetice.

Cadrul juridic

Legislația comunitară

3 Directiva 76/768 are ca obiect apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la produsele cosmetice în vederea garantării liberei circulații a produselor în cadrul Comunității Europene. Urmărind protecția sănătății publice, această directivă stabilește norme unitare în ceea ce privește compoziția, etichetarea și ambalarea produselor cosmetice.

4 Articolul 7 din Directiva 76/768 prevede:

„(1) Din motive legate de cerințele prezentei directive și anexele acesteia, statele membre nu pot refuza, interzice sau limita introducerea pe piață a produselor cosmetice care îndeplinesc cerințele prezentei directive și ale anexelor sale.

(2) Cu toate acestea, acestea pot solicita ca particularitățile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) literele (b), (c), (d) și (f) să fie exprimate cel puțin în limba sau limbile naționale sau oficiale; de asemenea, acestea pot solicita ca particularitățile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) litera (g) să fie exprimate într-un limbaj ușor de înțeles de către consumator. În acest scop, Comisia adoptă un nomenclator de ingrediente generale, în concordanță cu procedura de la articolul 10.

(3) În plus, în scopul unui tratament medical prompt și adecvat în eventualitatea unor dificultăți, un stat membru poate solicita ca informații adecvate și suficiente privind substanțele folosite în produsele cosmetice să fie puse la dispoziția autorității competente, care asigură ca informațiile să fie folosite numai în scopurile tratamentului.

Fiecare stat membru desemnează o autoritate competentă și trimite detalii cu privire la aceasta la Comisie, care publică informațiile în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*."

Legislația națională

5 Articolul 10 din Legea nr. 713 referitoare la normele pentru executarea directivelor Comunității Economice Europene privind producerea și vânzarea de produse cosmetice (norme per l'attuazione delle direttive della Comunità economica europea sulla produzione e la vendita dei cosmetici) din 11 octombrie 1986 (supliment ordinar la GURI nr. 253 din 30 octombrie 1986), astfel cum a fost modificată prin Decretul legislativ nr. 126 din 24 aprilie 1997 (GURI nr. 112 din 16 mai 1997, denumită în continuare „Legea nr. 713/86"), prevede:

„[…]

3-bis. Importul de produse cosmetice din țări nemembre ale Uniunii Europene se efectuează sub responsabilitatea unui expert care îndeplinește condițiile menționate la alineatele 1 și 2. Acesta este obligat să evalueze metoda de fabricație utilizată pentru produse.

4. Bunele practici de fabricare a produselor cosmetice, care se bazează și pe normele comunitare, sunt stabilite și actualizate prin decret al ministrului sănătății în colaborare cu miniștrii industriei, comerțului, activităților meșteșugărești, muncii și securității sociale.

5. Orice persoană care intenționează să producă ori să ambaleze, în folosul propriu sau în folosul unei terțe persoane, produsele menționate la articolul 1 adresează o comunicare scrisă către Ministerul Sănătății și către Regiune cu cel puțin 30 de zile înainte de începerea acelei activități.

6. Această comunicare trebuie să cuprindă:

a) numele sau denumirea socială și sediul întreprinderii și al unității de producție;

b) descrierea localurilor și a echipamentelor de producție care să demonstreze că acestea îndeplinesc condițiile tehnice și de igienă necesare tipului de fabricație respectiv, precum și documente care să ateste că echipamentele au fost achiziționate sau fac obiectul unui leasing;

c) identitatea și calificarea directorului tehnic;

d) lista completă și detaliată a substanțelor utilizate și a substanțelor care intră în compoziția produsului comercial.

7. Orice modificare a datelor prevăzute la punctele a), b) și c) ale alineatului 6 trebuie să facă obiectul unei noi comunicări prealabile.

8. O comunicare similară, care privește în exclusivitate punctele a) și d) ale alineatului 6, trebuie efectuată de importatorii de produse ambalate pregătite pentru vânzare, originare din țări membre ale Uniunii Europene, importatorii unor astfel de produse originare din țări nemembre ale Uniunii Europene fiind obligați să comunice, în plus, identitatea și calificarea expertului menționat la alineatul 3-bis.

[…]"

Litigiul din acțiunea principală și întrebarea preliminară

6 Roby Profumi este o societate de drept italian care își exercită activitatea în sectorul importului și exportului de produse cosmetice în interiorul pieței comunitare.

7 La 9 octombrie 2000, societății Roby Profumi i-a fost aplicată o sancțiune pecuniară de 10 000 000 ITL de către o autoritate administrativă sanitară locală, ca urmare a nerespectării obligației impuse de articolul 10 alineatul 8 din Legea nr. 713/86, de comunicare către Ministerul Sănătății și către Regiune a anumitor date privind produsele cosmetice importate. Ca urmare a acțiunii necontencioase formulate de Roby Profumi împotriva acestei decizii, primarul din Comune di Parma a emis, la 31 iulie 2001, o ordonanță-somație de confirmare a sancțiunii aplicate și de majorare a cuantumului amenzii la suma de 15 000 000 ITL.

8 Roby Profumi a formulat o acțiune împotriva acestei ordonanțe-somație la Tribunale di Parma. Această instanță, cu toate că a apreciat că obligația prevăzută la articolul 10 alineatul 8 din Legea nr. 713/86, pe care o consideră conformă dreptului comunitar, nu a fost respectată de către Roby Profumi, a admis totuși în parte acțiunea, reducând cuantumul amenzii la suma de 5 000 000 ITL.

9 Roby Profumi a formulat un recurs în casație împotriva deciziei pronunțate de Tribunale di Parma, susținând în special că această instanță nu ar fi trebuit să aplice dispoziția națională menționată mai sus, întrucât este contrară articolului 28 CE și articolului 7 din Directiva 76/768.

10 Corte suprema di cassazione, având îndoieli în ceea ce privește compatibilitatea dispoziției italiene cu dispozițiile comunitare menționate mai sus, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articol[ul] 10 alineatul 8 din Legea nr. 713/86, astfel cum a fost modificat prin articolul 9 alineatul 4 din Decretul legislativ nr. 126/1977, [este conform] cu articolul 28 CE și cu articolul 7 din [Directiva 76/768?]"

Cu privire la întrebarea preliminară

Observații introductive

11 În primul rând, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, cu toate că este adevărat că, în cadrul unei trimiteri preliminare, Curtea nu se poate pronunța nici cu privire la probleme care aparțin domeniului dreptului intern al statelor membre, nici cu privire la conformitatea dispozițiilor naționale cu dreptul comunitar, aceasta poate totuși să furnizeze elemente de interpretare a dreptului comunitar care sunt de natură a permite instanței naționale să soluționeze litigiul dedus judecății sale (a se vedea în special Hotărârea din 23 noiembrie 1989, Eau de Cologne & Parfümerie-Fabrik 4711, C-150/88, Rec., p. 3891, punctul 12, precum și Hotărârea din 21 septembrie 2000, Borawitz, C-124/99, Rec., p. I-7293, punctul 17).

12 Astfel, este necesar să se considere că, prin întrebarea adresată, instanța de trimitere dorește să se stabilească, în esență, dacă articolul 28 CE și articolul 7 din Directiva 76/768 se opun unei dispoziții naționale care îl obligă pe importatorul unor produse cosmetice să comunice către Ministerul Sănătății și către Regiune numele

sau denumirea socială a întreprinderii, sediul acesteia și pe cel al unității de producție, precum și lista completă și detaliată a substanțelor utilizate și a substanțelor care intră în compoziția produselor respective.

13 În al doilea rând, mai trebuie amintit că Directiva 76/768 a realizat o armonizare exhaustivă a normelor naționale de ambalare și de etichetare a produselor cosmetice (a se vedea în special Hotărârea din 28 ianuarie 1999, Unilever, C-77/97, Rec., p. I-431, punctul 24, Hotărârea din 13 ianuarie 2000, Estée Lauder, C-220/98, Rec., p. I-117, punctul 23, precum și hHotărârea din 24 octombrie 2002, Linhart și Biffl, C-99/01, Rec., p. I-9375, punctul 17).

14 Or, astfel cum Curtea a statuat deja, atunci când o chestiune face obiectul unei armonizări la nivel comunitar, măsurile naționale aferente trebuie să fie apreciate în lumina prevederilor acelei măsuri de armonizare, și nu a celor din Tratatul CE (a se vedea în acest sens Hotărârea Eau de Cologne & Parfümerie-Fabrik 4711, citată anterior, punctul 28, Hotărârea din 12 octombrie 1993, Vanacker și Lesage, C-37/92, Rec., p. I-4947, punctul 9, precum și Hotărârea din 13 decembrie 2001, DaimlerChrysler, C-324/99, Rec., p. I-9897, punctul 32).

15 Rezultă că, pentru a răspunde la întrebarea preliminară, Curtea trebuie să se limiteze la interpretarea Directivei 76/768.

Răspunsul Curții

16 Trebuie constatat mai întâi că, prin adoptarea Directivei 76/768, legiuitorul comunitar a înțeles să concilieze obiectivul liberei circulații a produselor cosmetice cu acela al protecției sănătății publice (a se vedea Hotărârea din 13 septembrie 2001, Schwarzkopf, C-169/99, Rec., p. I-5901, punctul 27).

17 Într-adevăr, astfel cum rezultă din al doilea și al treilea considerent al Directivei 76/768, legiuitorul comunitar, apreciind că deosebirile dintre dispozițiile naționale referitoare la produsele cosmetice impun producătorilor diferențierea producției în funcție de statul membru de destinație și că aceste deosebiri împiedică libera circulație a produselor menționate, a constatat totuși că dispozițiile naționale urmăreau un obiectiv de protecție a sănătății publice și că, în consecință, armonizarea comunitară în materie trebuia să se inspire din același obiectiv. Modificările aduse ulterior Directivei 76/768 au fost inspirate de aceleași considerente (a se vedea Hotărârea Schwarzkopf, citată anterior, punctul 28).

18 Printre normele definite de Directiva 76/768 figurează obligația, prevăzută la articolul 7 alineatul (1), potrivit căreia statele membre nu pot refuza, interzice sau limita introducerea pe piață a produselor cosmetice care îndeplinesc cerințele prezentei directive și ale anexelor sale.

19 Este necesar să se precizeze în continuare că rezultă din articolul 7 alineatul (3) din această directivă că, în scopul unui tratament medical prompt și adecvat în eventualitatea unor dificultăți, orice stat membru poate solicita ca informații adecvate și suficiente privind substanțele folosite în produsele cosmetice să fie puse la dispoziția autorității competente (a se vedea Hotărârea din 5 mai 1993, Comisia/Franța, C-246/91, Rec., p. I-2289, punctul 9).

20 Această dispoziție, cuprinsă într-o directivă care urmărește cu precădere, astfel cum rezultă în special din al doilea și din al treilea considerent, să asigure libertatea schimburilor de produse cosmetice, urmărește și un obiectiv de protecție a sănătății persoanelor, în sensul articolului 30 CE (a se vedea în acest sens Hotărârea Estée Lauder, citată anterior, punctul 25).

21 Măsurile pe care statele membre sunt invitate să le adopte în vederea punerii în aplicare a articolului 7 alineatul (3) din Directiva 76/768 trebuie totuși să respecte principiul proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârile menționate anterior Unilever, punctul 27, Estée Lauder, punctul 26, precum și Linhart și Biffl, punctul 26).

22 În cazul de față, în acțiunea principală, rezultă din legislația națională că importatorii de produse cosmetice trebuie să comunice autorităților răspunzătoare de protecția sănătății și a vieții persoanelor numele sau denumirea socială a producătorului, sediul său social și pe cel al unității de producție, precum și lista completă și detaliată a substanțelor utilizate și a substanțelor care intră în compoziția produsului comercializat.

23 Această obligație de comunicare permite autorităților competente ca, în eventualitatea unor dificultăți, să transmită serviciilor medicale, în termenul cel mai scurt posibil, informațiile indispensabile unui tratament prompt și adecvat.

24 O astfel de obligație de comunicare este proporțională cu obiectivul protecției sănătății persoanelor, prevăzut la articolul 7 alineatul (3) din Directiva 76/768, în măsura în care asigură că autoritățile naționale competente au la dispoziție informații detaliate cu privire la produsul respectiv. Într-adevăr, numai pe baza acestor informații va putea fi prescris un tratament adecvat.

25 Având în vedere cele expuse anterior, trebuie să se răspundă că articolul 7 din Directiva 76/768 nu se opune unei dispoziții naționale care, în interesul unui tratament medical prompt și adecvat în eventualitatea unor dificultăți, îl obligă pe importatorul de produse cosmetice să comunice către Ministerul Sănătății și către Regiune numele sau denumirea socială a întreprinderii, sediul acesteia și pe cel al unității de producție, precum și lista completă și detaliată a substanțelor utilizate și a substanțelor care intră în compoziția produselor respective.

Cu privire la cheltuielile de judecată

26 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 7 din Directiva 76/768/CEE a Consiliului din 27 iulie 1976 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la produsele cosmetice, astfel cum a fost modificată prin Directiva 93/35/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993, nu se opune unei dispoziții naționale care, în interesul unui tratament medical prompt și adecvat în eventualitatea unor dificultăți, îl obligă pe importatorul de produse cosmetice să comunice către Ministerul Sănătății și către Regiune numele sau denumirea socială a întreprinderii, sediul acesteia și pe cel al unității de producție, precum și lista completă și detaliată a substanțelor utilizate și a substanțelor care intră în compoziția produselor respective.

Semnături